

Darbelerin Susturduğu Ezanlardan Salaların Susturduğu Darbelere

Mustafa ATEŞ | Din İşleri Yüksek Kurulu Emekli Üyesi

“Biz kısık sesleriz, minareleri sen ezansız bırakma Allah’ım!..”

Ezan bir kıyamdır, bir ba'sü ba'delmevttir. Bir diriliş bir cihat çağrısıdır. Ezan dinin şiarıdır... Gece yarısından sonra okunan ve bize vakitsiz gibi gelen ezan ya bir muştunun ya da bir felaketin habercisidir... "Darbelerin susturduğu ezandan, salaların susturduğu darbelere" bize bir direnişi haber veriyor, bir kıyamın habercisi oluyor. Gecenin karanlığını perde perde yaran bu semavi nida neyi anlatıyordu? Kıyamet mi kopuyor, yoksa beklenmedik bir felaket mi geliyordu! Hiç kimse bir mana veremedi, sonra sokaklar, caddeler, meydanlar kalabalıklaşmaya başladı. Jetler, tanklar, silah sesleri duyuldu. Düşman bir yerleri, önemli merkezleri sanki bombalıyordu. İnsanlar can havliyle evlerinden, yataklarından fırlıyor, az çok uyanık olanlar abdest alıyor, yaklaşan felaketi namazla, niyazla karşılayarak, olayların sahibine arz-ı ihtiyaç ediyor, dua ve niyazda bulunuyor, arkasından ev halkıyla vedalaşarak sokağa fırlıyor, savad-ı azama katılıyordu. Yıllardır ölü ilanı olarak algılanan sala, o gece; 15 Temmuz 2016 gecesi bir diriliş çağrısı oldu, sanki bir ba'sü ba'del mevt çağrısı oldu.

Şehadet parmağı gibi göklere uzanan ve şeffaf bir şala bürünmüş minarelerden yükselen ezanlar, salalar zalamı yırtarak, ufukları tarayarak serhatlere ulaşıyordu. O ne müthiş bir mesaj, ne ulvi bir tebşirat!...

Ezan, her zaman bir muştuluk çağrısıdır, huzura davettir, biati yenileme, ahdi tazeleme manifestosudur... Ama gece yarısından sonraki ezanlar, salalar, belki dünyada bir ilktir... Meydanlar bu çağrı ile şenlendiği için halk evine dönmüyordu.

Şairin terennüm ettiği "Bu ezanlar ki şehadetleri dinin temeli" gerçeğine halk ilk defa sahip çıktı, millet olmanın şuuruna vardı, okunan salalarla, bir ibadet şuuruyla meydanlara yürüdü. Devletine sahip çıktı. Devletle halk, meydanlarda bütünleşti!...

Vatanın her köşesinde, her meydanında birlik ve beraberlik mitingleri ezanlarla, salalarla taçlandı.

Anadolu bir kez daha şahlandı... Nasıl, kuvay-ı milliye döneminde, müstevlilere karşı şahlandıysa, bu 15 Temmuz kalkışmasına karşı da aynı ruhla, aynı idealle bir kere daha şahlandı. Zulme karşı direndi. Türk halkı, (artık halk değil, bir gaye etrafında fikir birliğine varan, millî şuurun terkip ve terekübünden doğan millet), bir asır önce müstevlilere gösterdiği şahlanışı, aldatılmış adanmışlara karşı tekrar gösterdi. Şimdiye kadar caddeler, meydanlar, minareler böyle bir diriliş kıyamına şahit olmadı. Sanki koskoca bir ülke, seksen milyon insan tek bir sadalarıyla kıyama durdu. Bir yanlış gidişe, bir suikaste "dur" demek için bu davete, bu kıyama icabet etti. Bu öyle bir kıyamdı ki, sanki mahşeri andırıyordu. Kısa zamanda meydanlar doldu, caddeler hareketlendi, halk silahlara göğsünü geriyor, paletlerin altına kendisini atıyor, dipçiklere karşı bağırını açıyor, al bayrağa sarılmış cesur yürekler, tankları durduruyordu.

Bilindiği gibi, Türkiye’de her darbe girişiminden sonra kutsal değerler ve bu değerlere inananlar hep sorgulanmış, incinmiş, incitilmiş, inandıkları değerler yüzünden hep örselenmişlerdi. Ama şimdi, 15 Temmuz 2016 kalkışması bütün bu darbeleri, zulümleri çağrıştırdığı için hepsinin toplam değerinden daha ağır bir yıkımı sembolize ediyor. Onun için millet, bu yıkıma, bu darbeye karşı topyekûn inancıyla ve bu inancın şiarı sayılan ezanlarla, salalarla karşı koymuştur. Yani darbelerin susturduğu ezanlar, yüz binden fazla camiden, minareden darbeleri susturan ezanlar olarak yükselmiştir. Bu ezanlar, fetih devrinde bozkırın bağrında yükselen ezanları çağrıştıırıyordu. Bu istiklal ve fetih marşı gün ağarınca kadar Anadolu semalarında yankılandı. Ezan sanki ihtiva ettiği mana ile belki ilk defa bir darbeyi püskürttü.

Şüphesiz ezanların susturduğu darbe girişimini bir daha diriltmemek üzere yokluğa mahkûm etmek için, başka imkânları, başka çareleri devreye sokmak lazım. Yoksa onlar tekrar güçlenerek ezanları boğmaya kalkabilirler.

Millet denilen varlık, hayatında ilk defa, meydanların; tanklara değil de ezanlara, ait olduğunu gösterdi. Darbe kalkışmasını kendi mantığı içinde ele almamız, onu yerli yerine oturtmamız lazım. Şimdiye kadar hiçbir tehlike, bu çapta, büyük millet varlığına kastetmemişti. Fakat bu sonuncusu, hem millete, hem devlete, hem de vatana karşı bir suikast girişimiydi. Ona karşı halk, sosyolojinin bütün verileriyle millet olma şuuruna erdiğini gösterdi. Birey ve toplum bütün manevi değer yargılarıyla darbeye karşı olduğunu bu soylu direnişiyle ispat etti. Minareler ve salalar da bu soylu direnişi teşvik etti. Halk, bir kutsal davete icabetle tehlikeyi bertaraf etmek için meydanlara koştu, bu meydan cihat meydanı kadar azizdi. Çoğunun aklında ölüm korkusu bile yoktu, ama şehadetle ödüllendirildiler. Aldatılmış sinsi

güçler, bu silahsız yığınların üzerine ateş yağdırdı, derken vaktiyle mermileri havada yakalayanlar gibi, ateş kusan ölüm makinelerinin üzerine gittiler. Bu olağanüstü bir haldi, kimsenin gözünde ne hanüman, ne de ocak endişesi vardı. Tek dert vatandı. Ya ebediyen istikbal, ya ebediyen esaret, mahkûmiyet idi. Onlar birinciyi seçtiler, bu uğurda şehadet şerbetini içtiler ve daha öncekilerin katına nurdan kanatlar takınarak uçtular...

Bu vatansever milletin bir daha böyle üzücü, vahdeti bozucu vakalar yaşamaması için bayrakların dalgalanması, sala ve ezanların en ücra köy ve kasabalarda, günde beş defa inananlara biatlarını yenilemeleri için çağrıda bulunması lazımdır.

Artık ezanların tanklarla, toplarla susturulması tarihe gömüldü. İlk defa millet ezanlar susmasın diye kendini tankların önüne attı. Ezanları susturmak için havalanan savaş uçakları, helikopterler, harekete geçen tanklar, millet iradesiyle ricata mecbur oldu. Millet kendisini tanklara çığnetti ama iradesini çığnetmedi.

Arşa karşı hırlayan köpekler gibi, darbe gecesinde sala okuyan müezzinlere saldıranlar, aslında müezzinlere değil, salalara, ezanlara karşı hırılıyorlardı. Darbelerle susturamadıkları ezanları, silahlarla susturmak istiyorlardı. Hâlbuki halk, daha resmî bir çağrı olmadan, minarelerden salalar yükselmeden, darbeye karşı silahsız olarak, tanklara, toplara, açılan ateşlere rağmen meydanlara yürümüş, naehil ellere geçmiş olan Mehmetçiğin silahlarına karşı sinisini siper etmiş, mermilere hedef olmuştu. Şehitler, gaziler vardı. Hastaneler yaralı ve ölümlerle dolmuştu. Bütün bunlara halk, ezan susmasın diye göğüs geriyordu.

“Bu ezanlar ki, şehadetleri dinin temeli, / Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli” dedi Akif. Sizin frengili sesleriniz, tanklarınız, toplarınız bu lahuti sedayı susturmaya kâfi gelemeyecek... “Onlar ki Allah’ın nurunu ağızlarıyla söndürmek isterler, Allah ise nurunu tamamlamak ister, kâfirlerin hoşuna gitmese de!” Siz hoşlanmasanız da bu çağrı, bu kıyam ta haşre kadar devam edecektir. Bu sayede 15 Temmuz bir ba'sü ba'del mevt oldu, bir diriliş oldu. Çünkü ezanlar istiklalin, hürriyetin sembolüdür. “Minarede ezan varsa, gönderde bayrak varsa” o ülke sahipsiz değildir. İsrail Mescid-i Aksa’nın ezanını bunun için susturmak istiyor. Çünkü Aksa mescidi hür değil. Vaktiyle “Ya istiklal, ya ölüm!” diye haykıranlar demek ki haklıydı...